

KJAK

Hvar er skilvísi í politisku skipanini?

Andrass Skaalum

Vit kenna sólskinssøgurnar við Vága- og Norðoya tunnlunum, sjálvt um Vágatunnlin í byrjanini møttu mótstøðu og undirskriftir vórðu savnaðar at mótmæla ætlanini.

Enntá Danskir politikarar og fíggar-tíðarrit høvdu nei-ligar greinar um Vágatunnlin.

Vit eru ikki óroynd, vit kenna leistin, sum hesir tunlar eru gjørdir eftir.

Eysturoyingar og fleiri við teimum vilja fegin hava betur samband til meginøkið, har besta loysnin er ein tunnel. Hetta ynski er nú nakað gamalt eftir hondini.

So vítt eg skilji eru útrokningar, ið vísa á samfelagsligt gagn við at styttta farleiðina, so hví bíða við at heysta henda fyrimun?

Løgtingið hevur samtykt ein privatan leist, har upprunaliga privata felagið ikki rakk á mál. Landsstýrismaðurin hevur hinvegin eina loysn í hondini, og skjótari enn nakar hevði roknað við.

Hetta er í verandi løtu

einasta ítøkiliga útlit fyri ynsktu tunnilsloysnini, so sum landið liggur.

Í løtuni er støðan fyri mong tann, at antin taka vit við tíð, sum fyriliggur, ella fáa vit onga loysn í nærmastu framtíð.

Spell tó, at CIP hevur givið munnkurv og sett fleiri krøv til Innlendismálaráðið enn skilagott er, og spell at hesar spælireglur eru góðtiknar so smalar.

Sjálvur eri eg órógvaður av fyriliggjandi mannagongd, manglandi gjøgnumskygni, og væntandi skilvísi í politisku skipanini.

HVAR ER SKILAGÓÐA SAMSTARVIÐ Í LØGTINGINIUM?

Flestu tingfólk í øllum flokkum siga seg verða fyri at gera ein Eysturoyar tunnel.

Um hetta er ærligt tos, vísi tað so í verki við at semjast um at seta ítøkiligt verk aftanfryi orðini.

Sleppið politiskari telving og setið eina verkætlan í gongd, eftir bestu objektivu kriterium - tað skylda tit samfelagnum og komandi ættarlígum.

Eg vil meta, at málið má verða, at ein Eysturoyar tunnel er veruleiki innanfyri tann tíðarkarm, sum fyriliggur í avtaluni, Inlendismálaráðið hevur gjørt við CIP.

Hvat við at eftirmeta objektivu forteytirnar fyri bestu loysnini og semjast

um skilabestu teknisku og fíggarligu loysnini, beinan vegin?

Skera vit málið inn á bein og siggja burtur frá fótfeilum og politiskum gruggið, haldi eg hesar møguleikar vera:

1) Løgtingið samtykkir ítøkiliga verklagslóg um ger av Eysturoyartunnli eftir sama leisti sum vit kenna frá Vága- og Norðoya tunnlunum.

2) Løgtingið samtykkir fyriliggjandi lógaruppskot, so Innlendismálaráðið kann gera endaligan sáttmála við CIP.

3) Vit bíða framvegis eftir veruligari menning og framburði í útbygging av infra-kervinum.

Samanumtikið

Klárar politiska skipanin ikki at finna bestu loysnir, er neyðugt at seta spurnartekin við, og at endavenda alla politisku skipanina.

Um løgtingi ikki kann finna bestu loysnina er skommin teirra, meirkostnaðurin okkara, og vit mugu so helst liva við tí verru loysnini - ella als ongari loysn.

Umráðandi er at samfelagið verður útbyggt skilagott, við góðum nútímans sambandi til megin oyggjar okkara.

Sum Teitur syngur: »It's a love and hate affair«

Ragnhild Hjalmsdóttir Højgaard

Eg eri útiseti, lesandi og havi "a love and hate affair" við Føroyar.

Í dag varð ES-boykottið veruleiki. Í áðni var eg í Netto, og beit merki í, at hvørki Føroyar ella ES-boykot eru nevnd við einum orðið á dagsins stóru avisforsíðum. So nógv merkist ríkisfelagsskapurin her. Eg fái ilt í búkin. Fiskivinnan stendur fyri uml. 95% av Føroya útflutningi, og skal fiskurin nú verða seldur til Russland, Afrika og Asia, ja so er sjálvsagt, at vinningurin verður munandi lægri. Um har yvirhøður verður nakar vinningur.

Samstundis, er eisini stríð innanlanda. Eitt breitt forarglsi, og misálit til hvussu landsins tingmenn handfara tilskilaða vald sítt. Duldir upplýsingar, korrupsión, hasard við milliónum - og so í stundum sum hesum, har eingin føroyingur ánar hvussu morgindagurin sær út. Tykist sum, at politikarar

hava gloymt hvønn tey arbeiða fyri.

Harumframt liggur eisini § 266 b og gálvar í bakgrundini, har 3. Mósebók verður nýtt sum skálkaskjól til eitt "argument", ið skal eitast at eiga rættin til avgerðandi orðið. Eg haldi at mín 90-ára gamla omma, hevur eina meira nútímans sjón uppá, hvussu Føroyar áttu at sæð út, enn hesu afturúrsigldu fólk. Og ja, hon er virkin kristin.

Fólkafraflyting. Pedofili. Grindadráp. Flatskattur. Tað er heilt útlúgvandi við øllum hesum tungu málunum. Huff. Har er ein sterkur dissonansur, ið fyllur meg við ótta og iva. Eg vóni, av øllum mínum hjarta, at tey ið hava hetta ES-málið um hendi, veruliga hava stýr uppá tað, soleiðis at føroyingar ikki skulu skuffast enn eina ferð. Hetta fer at vísa seg til samráðingarnar.

Í summar vitjaði eg Føroyar í fyra samfullar vikur. Tað vóru fyra fantastiskar vikur, og eg hevði ringan hug at fara av landinum aftur. Nú gleði eg meg bara til, at siggja eldhugan spretta, ið eg so tíðuliga merkti bobla í skotum og krókum harheima. Okkurt spennandi er undir uppsigling í Føroyum. Heimurin og tíðin vit liva í, setir krøv til Føroyar. Men føroyingurin setur so sanniliga eisini krøv til sín sjálvs.

Eitt vinfólk spurdi meg á Ólavsøku: "veitst tú hvat mótsetningurin til kærleika er?". Vælvitandi at mitt spyrjandi svar, "hatur?", ikki rakk, smiltist viðkomandi og segði: "líkasæla, Ragnhild. Mótsetningurin til kærleika er líkasæla"... Sostatt finnur føroyingurin eisini kærleikan til land sítt, í øðini og í forargilsinum. Listin er at nýta øðina konstruktivt, taka ábyrgd og ansa eftir at tað ikki endar í berum grenji. Alternativ við er, at yppa øksl, og halda áframm við at fylgja líkasælu seyðagonguni. Ein leið í endar lúkst í teimum rættum, ið valdsgraðir hyrðar reka móti.

Eg gleði meg til at vanligi føroyingurin slitur jantelógs keturnar, og fær dirvið til at skoyta uppí eitt rúmligt samfelag. Eg gleði meg til at samkynd fáa rætt at liva í hjúnarlagi (oh yes, that IS gonna happen, deal with it). Eg gleði meg til at fáa einar Føroyar við integritetsfullum oddafólki. Fólk við gjøgnumslagskraft og pondus. Og eg gleði meg til, at vit hava fingið dirvið til at rudda allan lortin undan teppinum. Eitt teppi, sum í skrivandi løtu, tykist at hava ilt við nerta gólvið, so nógvur lortur er undir tí.

Føroyar eru eitt av heimsins minstu tjóðum, og broytingar eru relativt lættar at fremja, um meirlutin kann semjast um at hála sama veg.

Føroyar kann gerðast eitt fyrimyndarligt samfelag, eitt labratorium har røttu raðfestingar kunnu geva Føroyum altjóða áhuga. Hvørjar eru tær Føroyar vit ynskja okkum? Hvussu ynskja vit at Føroyar skulu kennast? Hvønn arv vil tú leggja eftir tær? Tað einasta tað krevur, er at tú sær virðið í at geva eitt lógvatak. Ikki tí tú skalt, men tí tú vil.

Eg havi "a love and hate affair" við Føroyar. Men fyrst og fremst elski eg Føroyar. Og hóast eg bein míni standa í Danmark, so er hjarta mitt í Føroyum. Føroyar er mín samleiki og eg eri errin av at vera partur av føroysku tjóðini. Eg taki gjarna ímóti íblástri til hvussu eg, sum útiseti, kann gera mitt, tí eg veit slettis ikki hvussu eg skal ella kann bera meg at. Eg kann so siga eitt; eg flyti ikki heimaftur - í hvussu so er ikki beint nú. Men eitt er sikkurt, Føroyar eiga ein brennandi ambassadør í mær.

(Teitur, "You never leave LA": <http://www.youtube.com/watch?v=Ye7IgK2AHVo>)

Heksajagstran

Majbritt Mohr forkvinna í Heilsurøktarafelagnum

Leygardagin savnaðust nógv fólk í Føroyum og uttanlands at mótmæla millum annað, at týðningarmikil mál verða lirkað ígjøgnum løgting og landsstýri. At so nógv fólk vóru savnað á Vaglinum vísir, at fólk ikki longur sita og sova, meðan fólkaræðið spakuliga verður útholað. Fólk vilja hava opinleika og dygdargott lógarsmið.

Seinastu dagarnar hava vit so hoyrt tveir politikarar skíra tað heksajagstran, at serfrøðingar og onnur tala at loyniligu avtaluni um skálafjarðartunnlin, sum Kári P. Højgaard so fegin

vil hava undirskrivað. Hví kalla teir tað heksajagstran? Tað er ikki heksajagstran, at lógliga vald løgtingsfólk krevja at fáa at vita, hvat stendur í einum sáttmála, sum ein løgtingslóg ætlandi skal grundast á. Og tað er heldur ikki heksajagstran, tá ið fólk tala at tí, at landsstýrismaðurin hevur latið hánt um lemjandi atfinningar, sum fakkøn hava gjørt.

Tunnismálið er bert eitt av fleiri málum seinna árin, sum vísir, hvussu landsstýrið og løgtingið ikki røkja sína uppgávu á fullgóðan hátt. Leygardagin gjørdur vit millum annað vart við, at vit ikki longur góðtaka at lógir verða viðgjørðar í skundi og skrumblaðar ígjøgnum, eins og vit ikki góðtaka, at tað verður arbeitt í loyndum. Leygardagin gjørdur vit okkara samfelagsskyldu. Um tað hjálpir, stendur nú til politisku skipanina at vísa.

